

Wat is het Effect van Pull quotes op Geloofwaardigheid en Leeservaring?

What is the Effect of Pull quotes on Credibility and Reading Experience?

Bachelorscriptie

Loïs Kwakernaak

S4476387

Begeleider: Kobie van Krieken

Tweede begeleider: Inge Stortenbeker

6-6-2017

Aantal woorden: 4162

Radboud Universiteit Nijmegen

Abstract

Volgens eerder onderzoek zouden pull quotes een tekst geloofwaardiger en prettiger te lezen kunnen maken, maar het genre waarin een tekst geplaatst is zou hier ook een invloed op kunnen hebben. Een redelijk onbetrouwbaar genre zoals een roddelblad zou gecombineerd met een feitelijke pullquote een geloofwaardige indruk kunnen achterlaten. Ook zou een pullquote die een emotionele boodschap bevat een betrouwbaar genre zoals een krant wellicht prettiger te lezen kunnen maken. Om de onderzoeksvraag wat het effect is van pull quotes en het genre waarin deze pullquote verschijnt op geloofwaardigheid en leeservaring te beantwoorden, hebben 144 proefpersonen in een tussenproefpersoonontwerp een tekst gelezen. Van deze tekst waren er vier versies gemaakt waarbij het type quote en het genre werden gemanipuleerd. Iedere versie bevatte een pullquote die emotie of feiten beschreef, en het genre van de tekst was een krant of een roddelblad. De proefpersonen beoordeelden pull quotes die emotie beschreven als geloofwaardiger dan pull quotes die feitelijke informatie beschreven, en het genre krant als geloofwaardiger dan het genre roddelblad. Pull quotes maakten de tekst echter niet prettiger te lezen en er was ook geen verschil tussen kranten en roddelbladen met betrekking tot leeservaring. Er is geen verband gevonden tussen een toename in geloofwaardigheid en leeservaring door een onbetrouwbaar genre en een betrouwbare pullquote of een betrouwbaar genre en een emotionele quote. Emotionele pull quotes zouden geloofwaardiger kunnen worden gevonden doordat lezers zich beter kunnen identificeren met emoties dan met feiten.

Introductie

In de objectieve journalistiek is bronvermelding een onmisbaar element. Bronnen worden niet alleen gebruikt als een manier om informatie te verstrekken, ze dienen ook als een vorm van bewijs. Om dit bewijs te tonen worden vaak quotes gebruikt, omdat de tekst in quotes rechtstreeks van de genoemde bron komt. Quotes zijn citaten die afkomstig zijn vanuit een bron, die relevant maar ook geloofwaardig moeten zijn in de context waarin quote wordt gebruikt (Sundar, 1998). Doordat de tekst direct van de bron komt, is het niet nodig om verdere verificatie te geven over de uitspraak die wordt gedaan. Quotes kunnen ook worden gebruikt door de journalist om zich te distantiëren van de uitspraak van de bron, als het bijvoorbeeld gaat over een controversieel onderwerp. Door een quote te gebruiken zijn het niet meer de woorden van de journalist, maar van de bron zelf (Tuchman, 1972).

Quotes kunnen in een tekst voorkomen op meerdere manieren, namelijk door middel van een directe quote, of citaat, of door middel van een indirecte quote, wat ook wel parafrase wordt genoemd (Zelizer, 2009). Een directe quote wordt vermeld binnen aanhalingstekens en bevat de exacte woorden van de bron. Een voorbeeld van een directe quote is “hij zei, ‘ik ga winnen’”. Een indirecte quote bevat niet de exacte woorden van de bron en er wordt in de eigen woorden van de journalist verteld wat de bron heeft gezegd of geschreven. Een indirecte quote wordt niet vermeld binnen aanhalingstekens. Een voorbeeld van een indirecte quote is “hij zei dat hij wilde winnen.” Volgens journalistieke conventies moet bij zowel een directe als een indirecte quote de bron vermeld worden (Zelizer, 2009).

Nylund (2003) heeft in zijn artikel de functies die quotes kunnen aannemen in een tekst geanalyseerd. Quotes zouden een bevestiging van nieuwswaarde (nieuwheid, validiteit en relevantie) uit kunnen drukken, een evaluatie geven (vastleggen van grote problemen), kritiek en schuld kunnen verwoorden, emoties kunnen tonen (die niet kunnen worden uitdrukt door de journalist zelf), subjectieve ervaringen weergeven, een gevoel van aanwezigheid geven (van de reporter) en als laatste een oplossing voor problemen geven. In deze opsomming zijn meer de functies die quotes kunnen aannemen binnen een tekst uitgelicht. Er zijn ook functies van quotes die de perceptie van lezers van een tekst op een bepaalde manier beïnvloeden.

In het onderzoek van Sundar (1998) werd het verschil tussen de aan- of afwezigheid van quotes in een tekst onderzocht op het gebied van geloofwaardigheid, leeservaring, kwaliteit en representativiteit. Hierbij werd gebruik gemaakt van zes verhalen op een online nieuwssite, waarvan er drie quotes bevatten en drie geen quotes bevatten. Iedere proefpersoon

las alle zes nieuwsverhalen. Uit dit onderzoek bleek dat bij de verhalen met quotes, de geloofwaardigheid en de kwaliteit van het verhaal hoger werden beoordeeld dan bij de verhalen zonder quotes. Quotes zorgen er dus voor dat een verhaal als geloofwaardiger wordt gezien. Ook werd de schrijfkwaliteit hoger beoordeeld dan bij dezelfde identieke tekst zonder quotes. Quotes zorgden echter niet voor een verschil in leeservaring van het verhaal.

Weaver, Hopkins, Billings, en Cole (1974) hebben in hun onderzoek directe en indirecte quotes vergeleken en vonden geen verschil in de evaluatie van verhalen waarin ofwel directe quotes waren gebruikt ofwel indirecte quotes. Het gebruik van directe quotes resulteerde wel in dramatischere en emotionelere percepties van de personen in het verhaal. Ze vonden echter geen significant verschil in begrijpelijkheid tussen hetzelfde verhaal met directe of indirecte quotes. Dit onderzoek toont dus aan dat quotes een verhaal kunnen verlevendigen.

In het onderzoek van Weaver et al. (1994) is er dus geen verschil gevonden tussen directe en indirecte quotes op het gebied van evaluatie, terwijl het onderzoek van Gibson en Zillmann (1993) aantoonde dat directe quotes meer invloed hadden op het standpunt dat mensen innemen in een tekst. Bij het lezen van directe quotes werd het gelezen verhaal als geloofwaardiger gezien dan bij het lezen van een tekst met een geparafraseerde quote of helemaal geen quote. Van directe quotes wordt verwacht dat ze een eerlijke representatie geven van wat de bron heeft gezegd, terwijl indirecte quotes zouden kunnen zijn aangepast. Zo zou de indirecte quote geen eerlijke representatie van de originele tekst kunnen zijn.

Een specifieke variant van quotes zijn pull quotes. Deze quotes zijn groter afgebeeld dan de tekst van het verhaal of artikel. Wanneer er in een tekst meer pull quotes worden gebruikt, evalueren mensen de tekst als leuker en makkelijker te lezen (Gibson, Hester, & Stewart, 2001). Dit komt overeen met de tekst verlevendigen, wat een normale quote ook doet (Gibson et al., 2001). In het onderzoek van Gibson et al. (2001) bleek dat pull quotes naast hun functie om een tekst leuker te maken, net als directe quotes ook een invloed op de geloofwaardigheid hebben op de perceptie van lezers. Om tot deze conclusie te komen werden er in hun experiment vier versies gebruikt, die alle vier hetzelfde verhaal over aspirinegebruik tegen angina bevatten. De tekst verschilde alleen in de hoeveelheid pull quotes die er werden gebruikt. Het onderscheid werd als volgt gemaakt: een versie bevatte geen pull quotes, een versie bevatte een pull quote met een argument voor aspirinegebruik, een versie bevatte een pull quote met een argument tegen aspirinegebruik en de laatste versie bevatte twee pull quotes, een voor aspirinegebruik en een tegen aspirinegebruik. Door de pull

quotes geloofden de lezers sneller het standpunt dat in de pull quotes werd aangenomen. Het artikel van Gibson et al. (2001) heeft vooral de invloed van verschillende standpunten die uitgedrukt werden in pull quotes getoetst op overtuigingskracht. Een tekst als overtuigend categoriseren zou enigszins overeenkomen met een tekst geloofwaardig vinden. Pull quotes zouden dus een extra invloed op de geloofwaardigheid hebben op de perceptie van lezers.

Genres

Pull quotes kunnen dus verschillende functies vervullen, zoals een tekst geloofwaardiger en levendiger maken. Hierbij is echter nog niet onderzocht of deze functies afhankelijk zijn van het genre waarin quotes worden gebruikt. De term 'genre' refereert naar het type van een tekst (van Leeuwen, 2008). Van Leeuwen (2008) onderscheidt twee verschillende journalistieke tekstgenres: hard nieuws en 'human interest' teksten. Deze twee genres kunnen ook wel gedefinieerd worden als hard nieuws en soft nieuws (Van Zoonen, 1998). Het verschil tussen hard nieuws en soft nieuws is dat hard nieuws meteen gemeld zou moeten worden omdat het snel verouderd raakt, terwijl soft nieuws niet onder tijdsdruk staat (Shoemaker & Cohen, 2006). In het artikel van Van Leeuwen (2008) worden voorbeelden gebruikt voor het definiëren van hard nieuws uit de *Sydney Morning Herald*, een kwaliteitskrant. Voor het 'human interest' genre wordt er gebruik gemaakt van voorbeelden uit de *Daily Mirror*, een tabloid. Er is dus een duidelijke tweedeling wat betreft het genre waarin verschillende typen teksten verschijnen. 'Human interest' of soft nieuws komt in Nederland meer voor in roddelbladen zoals *Privé* en het harde nieuws verschijnt meer in kwaliteitskranten zoals *De Volkskrant*. Volgens Bird (1990) zijn roddelbladen alleen voor entertainment gemaakt en concurreren ze niet met kwaliteitskranten. Een verhaal zou alleen accuraat zijn als het verslaggeeft wat de gebruikte bronnen hebben gezegd of geschreven. De vraag hierbij is of het ook juist is dat roddelbladen als een slechtere vorm van journalistiek worden gezien.

In het onderzoek van Bulck, Paulussen, en Bels (2017) werd onderzocht of een roddelblad werkelijk een onbetrouwbare bron is dan een kwaliteitskrant. Volgens dit artikel zou het roddelgenre zich onderscheiden van 'normale' journalistiek op verschillende manieren. Roddelbladen maken meer gebruik van quotes dan kwaliteitskranten om hun teksten geloofwaardiger te laten overkomen. Ook gebruiken roddelbladen meer anonieme bronnen dan kwaliteitskranten. Het frequente gebruik van anonieme bronnen suggereert dus dat artikelen in roddelbladen vaker gebaseerd zijn op geruchten. De schrijfstijl in

roddelbladen is sensationeler dan in een kwaliteitskrant, terwijl er in kwaliteitskranten gebruik wordt gemaakt van een neutrale en afstandelijke toon.

Door het gebruik van meer anonieme bronnen en het feit dat meer artikelen gebaseerd zijn op geruchten zou geconcludeerd kunnen worden dat roddelbladen wel degelijk onbetrouwbaarder kunnen zijn dan kwaliteitskranten. De onderwerpen zouden er ook minder toe doen dan de onderwerpen die worden besproken in een kwaliteitskrant. Het verschil tussen hard nieuws en soft nieuws komt in het artikel van Bulck et al. (2017) ook voor, omdat hard nieuws neutraler, feitelijker en relevanter is en soft nieuws het tegenovergestelde (Van Zoonen, 2002).

Hovland en Weiss (1951) hebben onderzocht of het verschil tussen hard nieuws versus soft nieuws invloed heeft op de gepercipieerde geloofwaardigheid door de lezer. Respondenten lazen hetzelfde artikel, gepubliceerd in een bron met 'hoge geloofwaardigheid' of 'lage geloofwaardigheid'. Een geloofwaardige bron die werd gebruikt was het *New England Journal of Biology and Medicine* en een ongeloofwaardige bron die werd gebruikt was een columniste in een roddelblad. Na het lezen van de tekst vulden de proefpersonen een vragenlijst in, en vier weken later werd aan de proefpersonen gevraagd nog een vragenlijst in te vullen. Er was geen verschil waargenomen in de hoeveelheid feitelijke informatie die de proefpersonen uit de teksten met de hoge en lage geloofwaardigheid haalden. De mening van de proefpersonen werd wel sterker veranderd door de bron met hoge geloofwaardigheid dan door de bron met lage geloofwaardigheid.

Dat de mening van de lezers sneller zou worden veranderd door een geloofwaardige bron zou dus uitmonden in de conclusie dat lezers sneller overtuigd worden door een artikel geplaatst in een geloofwaardige bron dan door een artikel uit een ongeloofwaardige bron. Het gebruik van pull quotes zou hier misschien ook invloed op uit kunnen oefenen. De functies van pull quotes zijn immers een tekst verlevendigen en geloofwaardiger maken. Het feit dat pull quotes mogelijk een tekst uit een onbetrouwbaar genre (specifiek: een roddelblad) geloofwaardiger zouden kunnen maken, of een tekst uit een betrouwbaar genre (specifiek: een kwaliteitskrant) zouden kunnen verlevendigen, is waar dit onderzoek zich op zal gaan focussen. Daarbij zal onderscheid worden gemaakt tussen het soort pull quote dat wordt gebruikt, namelijk een informatieve pull quote of een emotionele pull quote. Dit onderscheid zal worden gemaakt omdat een kwaliteitskrant veel feitelijk nieuws schrijft en een roddelblad meer 'human interest' onderwerpen behandelt. Roddelbladen zouden dus minder snel feitelijke quotes gebruiken en kwaliteitskranten minder emotionele quotes. Het effect van

informatieve quotes op een tekst gepubliceerd in een roddelblad en van emotionele quotes op een tekst in een kwaliteitskrant zou dus interessant zijn om te onderzoeken.

Er is onderzoek uitgevoerd naar de individuele onderwerpen pull quotes en genres, maar er is nog weinig onderzoek uitgevoerd op het gebied van de combinatie van deze twee onderwerpen. De resultaten zouden relevantie kunnen hebben voor schrijvers van teksten om beter te weten hoe zij lezers kunnen beïnvloeden met het gebruik van pull quotes, op het gebied van geloofwaardigheid en leeservaring. De resultaten van dit onderzoek zouden ook van belang kunnen zijn voor schrijvers van roddelbladen. Zij zouden met behulp van pull quotes hun artikelen geloofwaardiger over kunnen laten komen, wat kan resulteren in een beter imago voor de roddelbladen.

Voor dit onderzoek zijn er drie onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat is het effect van het type pull quote (emotioneel versus informatief) op geloofwaardigheid en leeservaring?
2. Wat is het effect van het genre (roddelbladartikel versus krantenartikel) op de geloofwaardigheid en de leeservaring?
3. In welke mate bestaat er een verband tussen het genre en het type quote in het effect op de leeservaring en geloofwaardigheid?

Methode

Materiaal

Het materiaal in dit experiment bestond uit een artikel over de turner Yuri van Gelder. Het onderwerp van deze tekst was zijn schorsing van de Olympische Spelen in 2016. Het artikel was gebaseerd op een bestaande tekst die gepubliceerd is in *De Volkskrant* van 3 november 2016. Op een paar aanpassingen is dit artikel voor het grootste deel intact gebleven.

Van de tekst zijn vier versies gemaakt, naar aanleiding van de twee onafhankelijke variabelen die zijn gemanipuleerd. De eerste onafhankelijke variabele was het type pullquote: emotioneel of informatief. Er werden twee pull quotes in het artikel uitgelicht. De twee emotionele pull quotes die werden opgenomen zijn: “*Ik ben er kapot van*” en “*hij kon zijn tranen niet bedwingen*”. Deze quote kon worden geclassificeerd als emotioneel omdat er uitdrukking wordt gegeven aan gevoelens. De subjectieve ervaring van gevoelens wordt vooral verwoord en de emotie komt vanuit de persoon zelf. De informatieve pull quotes die werden gebruikt zijn “*zijn gedrag was ondermijnd voor het team*” en “*van Gelder is twee keer verhoord voordat hij naar huis werd gestuurd*”. Deze quote kon worden geclassificeerd als informatief omdat er vooral gebruik wordt gemaakt van feiten in deze quotes.

Vervolgens werd ook het genre van de tekst gemanipuleerd. Eén versie had als bron kwaliteitskrant *De Volkskrant*, de andere tekst had het roddelblad *Privé* als bron. De tekst was in deze twee versies identiek, maar er was wel een verschil zijn in lay-out en in de afbeeldingen die werden gebruikt. Het artikel uit *De Volkskrant* had een lay-out in een typische stijl die in kranten worden gebruikt. Het artikel uit *Privé* was gebaseerd op hoe de Nederlandse roddelbladen eruitzien. Het artikel in het roddelblad bevatte meer kleur dan het artikel in de kwaliteitskrant. In de roddelbladversie stonden emotionelere afbeeldingen van Van Gelder en in de versie in *De Volkskrant* werden neutralere afbeeldingen gebruikt. De tekst bevatte 392 woorden en bestond uit zes alinea's. De artikelen zijn bijgevoegd in de bijlages.

Proefpersonen

In totaal hebben er 144 proefpersonen deelgenomen aan het onderzoek. Hiervan was 72,2% vrouw. De gemiddelde leeftijd was 35.52 jaar en varieerde van 17 tot 73 jaar ($SD = 16.06$). Het meest frequente opleidingsniveau was HBO (36.6%) en varieerde van havo tot WO Master/Doctoraal. Uit een χ^2 -toets tussen Conditie en Geslacht ($\chi^2(3) = 4.71, p = .194$) en een

χ^2 -toets tussen Conditie en Opleidingsniveau ($\chi^2(18) = 19.95, p = .336$) bleek geen significant verband te bestaan. Uit een eenweg-variantieanalyse van Conditie en Leeftijd bleek er geen significant hoofteffect te bestaan ($F(3, 140) < 1, p = .500$).

Onderzoeksonwerp

Het onderzoek had een 2 (type pullquote: informatief versus emotioneel) x 2 (genre: roddelblad versus kwaliteitskrant) tussenproefpersoonontwerp. Iedere proefpersoon kreeg één van de 4 verschillende versies te lezen. Er was geen sprake van een controleconditie.

Instrumentatie

De afhankelijke variabelen die werden gemeten waren ‘leeservaring’ en ‘geloofwaardigheid’. ‘Leeservaring’ kan worden gedefinieerd als een algemene affectieve reactie op een tekst en ‘geloofwaardigheid’ is een globale evaluatie van de objectiviteit (Sundar, 1998). Deze twee variabelen werden gemeten aan de hand van de schalen uit het onderzoek van Sundar (1998). De proefpersonen kregen een inleidende zin te zien, deze luidde: “ik vind dit artikel...”. Daarna werden de afhankelijke variabelen gemeten aan de hand van vragen. Geloofwaardigheid werd gemeten aan de hand van de zes variabelen ‘accuraat’, ‘geloofwaardig’, ‘bevooroordeeld’, ‘eerlijk’, ‘objectief’ en ‘sensationalistisch’. Leeservaring werd gemeten aan de hand van de vijf variabelen ‘saai’, ‘levendig’, ‘aangenaam’, ‘interessant’ en ‘plezierig’. Deze variabelen werden gemeten in de vragenlijst aan de hand van een 7-punts Likert schaal, waarbij 1 = zeer mee oneens en 7 = zeer mee eens. De betrouwbaarheid van Leeservaring ten opzichte van de tekst bestaande uit vijf items was goed: $\alpha = .83$. De betrouwbaarheid van Geloofwaardigheid ten opzichte van de tekst bestaande uit zes items was goed: $\alpha = .82$.

Hierna werden er vragen gesteld over het geslacht, opleidingsniveau en de leeftijd van de proefpersoon. De studierichting van de proefpersonen werd ook gevraagd, omdat proefpersonen die journalistiek hebben gestudeerd meer kennis over dit onderwerp zouden kunnen hebben en dus andere antwoorden zouden kunnen hebben ingevuld.

Procedure

De vragenlijst werd online ingevuld in het programma Qualtrics. Er is voor een online vragenlijst gekozen omdat veel mensen online nieuws lezen, zo zou het lezen van het

onderzoeksmateriaal online deze situatie na kunnen bootsen. De participanten werden benaderd via Facebook en email. De tekst was bij de verspreiding voor zowel email als Facebook gelijk op de aanhef na. Er werd vermeld dat het onderzoek uit een vragenlijst bestond die ongeveer 10 minuten duurde. Wanneer de proefpersonen op de link klikten, verscheen er een scherm met een inleidende tekst. Hierin werd vermeld dat er op de volgende pagina een tekst stond en dat de proefpersonen deze aandachtig moesten lezen. Daarna volgden vragen over deze tekst. Verder werd er vermeld dat de deelname geheel anoniem was. Boven het artikel kregen proefpersonen een inleidende zin te lezen. Deze luidde: “Onderstaand artikel is afkomstig uit de Volkskrant/Privé”.

De proefpersonen hebben de vragenlijst individueel ingevuld. Het lezen van de tekst en het invullen van de vragenlijst duurde gemiddeld ongeveer 5 minuten. Er werd verder geen informatie gegeven over het doel van het onderzoek.

Statistische toetsing

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen is er gebruik gemaakt van twee tweeweg-ANOVA-analyses.

Resultaten

Tabel 1. Gemiddeldes en standaardafwijkingen (tussen haakjes) van geloofwaardigheid en levendigheid als functie van type quotes en genre (1 = zeer negatief, 7 = zeer positief)

	Krant		Roddelblad	
	Emotioneel	Informatief	Emotioneel	Informatief
Geloofwaardigheid	4.51 (0.95)	4.26 (0.92)	4.31 (1.18)	3.87 (1.06)
Leeservaring	4.22 (1.07)	4.05 (1.02)	4.01 (1.06)	3.98 (1.16)

In Tabel 1 zijn de resultaten weergegeven. Uit de tweeweg variantie-analyse van Genre en Quote op Geloofwaardigheid bleek een marginaal significant hoofdeffect van Genre ($F(1, 140) = 2.95, p = .088$). Er bleek een marginaal significant hoofdeffect van Quote ($F(1, 140) = 3.91, p = .050$). Er trad geen interactie op tussen Genre en Quote ($F(1, 140) < 1$). Het bleek dat kranten ($M = 4.39, SD = 0.94$) geloofwaardiger gevonden werden dan roddelbladen ($M = 4.08, SD = 1.14$). Het bleek dat emotionele quotes ($M = 4.41, SD = 1.07$) geloofwaardiger gevonden werden dan informatieve quotes ($M = 4.04, SD = 1.02$).

Uit de tweeweg variantie-analyse van Genre en Quote op Leeservaring bleek geen significant hoofdeffect van Genre ($F(1, 140) < 1, p = .431$). Er bleek ook geen significant hoofdeffect van Quote ($F(1, 140) < 1, p = .582$) en er trad geen interactie op tussen Genre en Quote ($F(1, 140) < 1$).

Conclusie en discussie

De bevindingen van dit onderzoek suggereren dat het gebruiken van emotionele pull quotes in teksten invloed zou hebben op de geloofwaardigheid van het artikel. Het antwoord op de eerste onderzoeksvraag, wat voor effect het type quote heeft op geloofwaardigheid en leeservaring, is dat emotionele quotes een tekst geloofwaardiger kunnen laten overkomen dan informatieve quotes. Het type quote had geen effect op de leeservaring.

De tweede onderzoeksvraag van dit onderzoek was wat het effect van het genre op de geloofwaardigheid en de leeservaring is. De resultaten suggereren dat kranten geloofwaardiger worden gevonden dan roddelbladen. Er werd echter geen verschil in leeservaring waargenomen tussen de genres kranten en roddelbladen.

De derde en laatste onderzoeksvraag was in welke mate er een verband bestaat tussen het genre en het type quote in het effect op de leeservaring en geloofwaardigheid. Uit de resultaten bleek dat er geen verband bestond tussen het genre en het type quote in het effect op leeservaring en geloofwaardigheid. Een informatieve quote zou een tekst in het genre roddelblad niet geloofwaardiger maken, en een emotionele quote zou een tekst in het genre krant niet levendiger maken.

Het feit dat (pull) quotes zorgen voor een toename in geloofwaardigheid komt overeen met de onderzoeken van Sundar (1998), Gibson en Zillmann (1993) en Gibson et al. (2001). In hun onderzoeken wordt de aanwezigheid van quotes gelinkt met de gepercipieerde toename in geloofwaardigheid van de tekst. In eerder onderzoek wordt de focus meer gelegd op het testen van percepties over de aan- of afwezigheid van de (pull)quote, terwijl dit onderzoek heeft aangetoond dat de inhoud van de (pull)quote ook zeker van belang is. Een mogelijke verklaring voor het feit dat emotionele quotes geloofwaardiger gevonden werden dan informatieve quotes zou kunnen zijn dat emotionele quotes zouden kunnen inspelen op de persoonlijke emoties van de lezer. De gebruikte emotionele pull quotes in de tekst over Yuri van Gelder luiden: “Ik ben er kapot van” en “ik kon mijn tranen niet bedwingen”. De lezer zou zich misschien beter kunnen identificeren met gevoelens dan met feitelijke informatie die werd gegeven in informatieve quotes. Daarom zou de lezer de tekst als geloofwaardiger beoordeeld kunnen hebben. De functie van pull quotes om de tekst levendiger te maken die wordt gesuggereerd in het onderzoek van Gibson et al. (2001), wordt in dit onderzoek niet gevonden. Het feit dat pull quotes geen verlevendigende functie hebben komt wel overeen met het onderzoek van Sundar (1998).

Verschillende onderzoeken wijzen uit dat kranten geloofwaardiger worden gevonden dan roddelbladen, namelijk Bird (1990) en Bulck et al. (2017). Het feit dat kranten geloofwaardiger gevonden werden dan roddelbladen zou kunnen komen doordat kranten meer status ondervinden dan roddelbladen. Ook kan er van kranten verwacht worden dat de informatie die wordt vermeld onderbouwd is met feiten, terwijl dit bij roddelbladen niet het geval hoeft te zijn.

Dit onderzoek heeft verschillende limitaties. Allereerst is het wenselijk dat alle categorieën zoals het opleidingsniveau, leeftijd en geslacht gelijk verdeeld zijn over de proefpersonen. In dit onderzoek is 72,2% van de proefpersonen vrouw, wat betekent dat dit niet gelijk zou zijn aan de verdeling tussen mannen en vrouwen in de werkelijke Nederlandse bevolking. Voor vervolgonderzoek is het raadzaam het geslacht van de proefpersonen gelijk verdeeld te houden. Hierdoor zouden de resultaten van het onderzoek beter gegeneraliseerd kunnen worden over de Nederlandse bevolking.

Naar aanleiding van een controlevraag in de vragenlijst/reacties van de proefpersonen bleken sommigen het onderscheid tussen de twee genres onduidelijk te vinden. Dit zou ervoor gezorgd kunnen hebben dat er een onjuist effect is opgetreden omdat men dacht dat het roddelblad juist de krant was en andersom. Ook vonden sommige proefpersonen dat de Volkskrant niet onder de definitie van kwaliteitskrant valt, maar een combinatie van de twee genres is. Vervolgonderzoek zou het verschil tussen de twee genres explicieter kunnen maken, zodat er geen verwarring kan ontstaan bij de proefpersonen.

Een andere limitatie zou kunnen zijn dat de vragenlijst digitaal is afgenomen in plaats van op papier. Hierdoor is er minder controle over hoe de proefpersonen de vragenlijst in hebben gevuld en is er geen mogelijkheid om vragen te beantwoorden terwijl de proefpersonen de vragenlijst invullen. Een andere mogelijkheid zou zijn om het experiment op papier af te nemen. Hierdoor is het makkelijker om de proefpersonen die vragen hebben te benaderen en de omgeving waarin de proefpersonen de vragenlijst invullen te controleren.

In dit onderzoek is er gebruik gemaakt van een tekst met maar één onderwerp. Het zou mogelijk kunnen zijn dat de leeservaring en geloofwaardigheid van een tekst met dit onderwerp niet afhankelijk is van het genre, maar dat een tekst met een ander tekstonderwerp dat wel is. Het zou interessant zijn om in vervolgonderzoek meerdere onderwerpen te verwerken om te meten of hetzelfde effect dan ook optreedt. Door gebruik te maken van meerdere onderwerpen zou de generaliseerbaarheid van de resultaten ook toenemen.

Ondanks de limitaties heeft dit onderzoek het belang van het type pullquote dat wordt gebruikt in een tekst aangeduid, namelijk dat emotionele quotes zorgen voor een geloofwaardigere indruk van een tekst. Niet alleen de aan- of afwezigheid van de quote doet ertoe, maar ook de inhoud van de quote is belangrijk voor een toename in geloofwaardigheid.

Over het algemeen suggereren deze resultaten belangrijke informatie voor journalisten en tekstschrijvers. Omdat het gemakkelijk is om een tekst geloofwaardiger over te laten komen door het gebruik van een pull quote die emotie bevat, is het gunstig voor journalisten om dit toe te passen op hun artikelen als hun doel is om de tekst geloofwaardiger te maken. Voor roddelbladjournalisten, voor wie het doel misschien niet is om de tekst geloofwaardig over te laten komen maar alleen de lezer entertainen, zou het gebruiken van emotionele pull quotes niet erg van belang zijn. Voor journalisten die hun tekst willen verlevendigen is het gebruiken van informatieve en emotionele pull quotes niet noodzakelijk.

Referenties

- Bird, S. E. (1990). Storytelling on the far side: Journalism and the weekly tabloid. *Critical Studies in Mass Communication*, 7(4), 377.
- Bulck, H. V. D., Paulussen, S., & Bels, A. (2017). Celebrity news as hybrid journalism: An assessment of celebrity coverage in Flemish newspapers and magazines. *Journalism*, 18(1), 44-63.
- Gibson, R., Hester, J. B., & Stewart, S. (2001). Pull quotes shape reader perceptions of news stories. *Newspaper Research Journal*, 22(2), 66-78.
- Gibson, R., & Zillmann, D. (1993). The impact of quotation in news reports on issue perception. *Journalism Quarterly*, 70(4), 793-800.
- Hovland, C. I., & Weiss, W. (1951). The influence of source credibility on communication effectiveness. *The Public Opinion Quarterly*, 15(4), 635-650.
- Nylund, M. (2003). Quoting in front-page journalism: Illustrating, evaluating and confirming the news. *Media, Culture & Society*, 25(6), 844-851.
- Shoemaker, P. J., & Cohen, A. A. (2006). *News around the world: Content, practitioners, and the public*. Oxon: Routledge.
- Sundar, S. (1998). Effect of source attribution on perception of online news stories. *J&MC Quarterly*, 75(1), 55-68.
- Tuchman, G. (1972). Objectivity as strategic ritual: An examination of newsmen's notions of objectivity. *American Journal of Sociology*, 77(4), 660-679.
- Van Leeuwen, T. (2008). News genres. In R. Wodak & V. Koller (Red.), *Handbook of Communication in the Public Sphere* (4, pp. 346-362). Berlijn: Mouton de Gruyter.
- Van Zoonen, L. (2002). One of the girls? The changing gender of journalism. In S. Allen, G. Branston, & C. Carter (Red.), *News, gender and power* (1e ed., pp. 33-46). Oxford: Routledge.
- Weaver, D. H., Hopkins, W. W., Billings, W. H., & Cole, R. R. (1974). Quotes vs. paraphrases in writing: Does it make a difference to readers? . *Journalism Quarterly*, 51(3), 400-404.
- Zelizer, B. (2009). Achieving journalistic authority through narrative. *Critical Studies in Mass Communication*, 7(4), 366-376. doi:10.1080/15295039009360185

Appendix 1: Krantenartikel met informatieve pull quotes

Onderstaand artikel is afkomstig uit **de Volkskrant**

“Van Gelder is twee keer verhoord, voordat hij naar huis is gestuurd”

Turner Yuri van Gelder is in Rio de Janeiro met zijn gedrag zeer ondermijnd geweest voor het Nederlandse olympisch team. Het besluit hem naar huis te sturen, is niet lichtvaardig of onzorgvuldig genomen.

‘Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen’, aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. “Ik ben er kapot van”, aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als ‘goed lid van het team’, zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. ‘Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzak-

ken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma’, volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. ‘In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnd voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeerd had gedaan.’

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House ‘nog aanmerkelijk meer

heeft gedronken en die nacht behoorlijk is doorgezakt’. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio ‘vier, vijf biertjes’ had gedronken.

Rechtbank: “Zijn gedrag was ondermijnd voor het team”

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de ringen vannacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: ‘Ik kon mijn tranen niet bedwingen.’ Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.

Appendix 2: Krantenartikel met emotionele pull quotes

Onderstaand artikel is afkomstig uit **deVolkskrant**

Yuri: 'Ik ben er kapot van'

Turner Yuri van Gelder is in Rio de Janeiro met zijn gedrag zeer ondermijnend geweest voor het Nederlandse olympisch team. Het besluit hem naar huis te sturen, is niet lichtvaardig of onzorgvuldig genomen.

'Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen', aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. "Ik ben er kapot van", aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als 'goed lid van het team', zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. 'Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzak-

ken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma', volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. 'In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnend voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeerd had gedaan.'

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House 'nog aanmerkelijk meer

heeft gedronken en die nacht behoorlijk is doorgezakt'. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio 'vier, vijf biertjes' had gedronken.

'Ik kon mijn tranen niet bedwingen'

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de rings van nacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: 'Ik kon mijn tranen niet bedwingen.' Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.

Appendix 3: Roddelbladartikel met informatieve pull quotes

Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen', aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. "Ik ben er kapot van", aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als 'goed lid van het team', zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. 'Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzakken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma', volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. 'In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnd voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeerd had gedaan.'

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House 'nog aanmerkelijk meer heeft gedronken en die nacht be-

hoorlijk is doorgezakt'. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio 'vier, vijf biertjes' had gedronken.

Rechtbank: 'Zijn gedrag was ondermijnd voor het team'

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de ringen vannacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: 'Ik kon mijn tranen niet bedwingen.' Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.

Appendix 4: Roddelblad met emotionele pull quotes

Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen', aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. "Ik ben er kapot van", aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als 'goed lid van het team', zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. 'Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzaken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma', volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. 'In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnend voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeers had gedaan.'

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House 'nog aanmerkelijk meer heeft gedronken en die nacht be-

hoorlijk is doorgezakt'. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio 'vier, vijf biertjes' had gedronken.

'Ik kon mijn tranen niet bedwingen'

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de ringen vannacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: 'Ik kon mijn tranen niet bedwingen.' Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.